

KUMPPANUUSPÖYTÄ TOIMINTAMALLINA

Mikä on kumppanuuspöytä?

- eri sektoreiden yhteinen (tai alojen, organisaatioiden) tavoitteellinen keskustelufoorumi
- sovitut tapaamiset, yhden tapaamisen kesto 1 – 1,5 h
- kumppanuuspöydässä kaikki osallistujat ovat tasa-arvoisia, keskeistä on luottamus
- asialista, tavoite (yhdessä määriteltä); keskustelua yleensä johtaa julkisen sektorin edustaja/hankkeen työntekijä (palkattu henkilö, edustaa jotakin keskustelun osapuolta), ryhmässä sihteeri (usein koolle kutsuja), joka kirjaa sovitut asiat (eivät ole ns. kahvikokouksia)
- toimenpiteet: tehdään työnjako kaikkien osallisten kesken
- yhden teeman/asian ympärillä tapaamisia 1 – 3 – 5 tai niin, monta, että saadaan tuloksia

Kumppanuuspöytiä toimii muutamilla paikkakunnilla eri puolilla eri puolilla Suomea.

Kumppanuuspöytiä toteutetaan teemallisina tai alueellisina (joissa voi olla myös teemoja).

Kumppanuuspöytä työskentely pohjautuu alueellisiin ja/tai paikallisiin lähtökohtiin ja tarpeisiin.

Esimerkkejä:

- Keski-Suomessa Joutsassa, Keuruulla, Toivakassa, Pihtiputaalla ja Viitasaarella sekä
- Etelä-Savossa Pieksämäellä

Molemmissa näissä kumppanuuspöydän kokoamisen tukena toimii hanke; Keski-Suomessa RAY:n rahoittama Kehitytään kimpassa -hanke ja Etelä-Savossa Leader-rahoitteinen Kyläkumppani plus -hanke.

Keski-Suomessa paikalliset toimijat ja asukkaat kootaan yhteisen, säännöllisesti kokoontuvan kumppanuuspöydän ääreen ideoimaan, suunnittelemaan ja toteuttamaan yhdessä toimintaa alueen ikäihmisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Lähtökohtana hanketoiminnan käynnistymiselle on ollut kuntien sitoutuminen kehittämiskumppanuuteen.

- Ikäihmisten hyvinvointia pitäisi edistää ja yksinäisyyttä vähentää, mutta yhteinen lanka on usein hukassa: kunta tekee yhtä, järjestöt toista ja ihmiset itse toivovat kolmatta. Sektorirajat ylittävä paikallinen yhteistyö ja kumppanuus eivät ole vielä tuttuja tapoja toimia. Huomiota pyritään siis kiinnittämään kumppanuutta edistävien toimintatapojen kehittämiseen ja juurruttamiseen, ei vain ikäihmisten hyvinvoinnin edistämiseen.
- Keuruun kumppanuuspöydässä on ideoitu ja suunniteltu Kahvia ja kohtaamisia -toiminta. Kumppanuuspöytä vastaa myös toiminnan toteutuksesta. Kullakin kerralla päävastuussa on yksi kumppanuuspöydän toimijoista. Keväällä 2016 vastuutahoina toimivat Keurusseudun sydänyhdistys, Keski-Suomen Muistiyhdistys/Keuruun alaosasto, Keuruun kirjastotoimi, Keuruun Ystävätupa, Keuruun Vanhusneuvosto ja Keuruun seurakunta.
- Toivakassa on toteutettu Soppaa ja seurustelua -tilaisuuksia, samalla tavoin paikallisen kumppanuuspöydän ideoimana, suunnittelemana ja toteuttamana. Toivakan kumppanuuspöydän aloitteesta Toivakkaan on tulossa joka talouteen jaettava paperinen kuntatiedote, jossa on tietoa niin kunnan kuin kolmannen sektorin toiminnoista.

- Joutsassa on menossa matalan kynnyksen kohtaamispaikan, Hyvinvointituvan käynnistämiprosessi Joutsan kumppanuuspöydän aloitteesta.

Etelä-Savossa Pieksämäellä toimivien kumppanuuspöytien konsepti poikkeaa Keski-Suomen kumppanuspöydistä. Pieksämäen kumppanuuspöydät toimivat eräänlaisina lähidemokratiaeliminä käsiteltäessä Pieksämäen kaupungin maaseutualueiden ajankohtaisia asioita.

- Pieksämäellä kumppanuuspöydät kokoontuvat alueen entisten liitoskuntien alueella. Kuntaliitosten myötä syntyneessä nykyisessä Pieksämäen kaupungissa toimii kolme kylien kattojärjestöä liitoskuntien alueella: Virtasalmi-yhdistys, Pieksämäen kylät ry ja Jäppilän kylät ry. Jokaisella liitoskunnan alueella kokoontuu oma kumppanuuspöytänsä.
- Kumppanuuspöydässä on aina mukana kyseisen kylien kattojärjestön edustaja, kaupungin keskeinen viranhaltija sekä Pieksämäen kyläasiamies.
- Kyläasiamies kokoaa asialistalle kaupungin eri hallintokunnilta kyseistä aluetta koskevat keskeiset valmisteltavana olevat asiat sekä kyliltä kyläläisiä kiinnostavat ja askarruttavat ajankohtaiset asiat.
- Kumppanuspöydässä sovitaan, miten asioiden valmistelussa edetään ja mitä kukin osapuoli asian edistämiseksi tekee.
- Kyläasiamies Vuokko Jaakkola esittelee Pieksämäen kumppanuuspöytämallin lyhyellä videolla: <https://youtu.be/BFvTm80le78>
- Näiden alueellisten kumppanuuspöytien lisäksi Pieksämäellä kokoontuu kaksi muutakin kumppanuspöytää. Niissä on pääasiana verkostoituminen, eikä niissä ole asukkaita mukana. Palvelujen saavutettavuuden kumppanuuspöydässä kokoonkutsuja on kaupungin vanhuspalvelujen johtaja ja järjestöväelle tarkoitetussa vapaaehtoistoiminnan kumppanuuspöydässä kokoonkutsujana on sivistystoimesta kansalaisopiston rehtori.

Kumppanuuspöytää voidaan käyttää myös käsitteellisenä työkaluna hahmotettaessa kuntayhteisön eri toimijoiden yhteistyön tarvetta, yhteisiä tavoitteita ja yhdessä sovittuja toimenpiteitä. Tärkeää on paikallisella tasolla pohtia, keitä kuntayhteisön toimijoita tulisi kutsua yhteiseen kumppanuuspöytäan (kts kuva alla).

Kumppanuuspöytä kokoaa yhteen kuntayhteisön toimijoita

Yhteinen tavoite – yhdessä sovitut toimenpiteet

Kumppanuuden sisältö eli se, mitä yhdessä kumppanuudessa tehdään, voi vaihdella: se voi olla yhteistä keskustelua, suunnittelua, kehittämistä, toimintaa, palvelujen järjestämistä, budjettikumppanuutta tai tilakumppanuutta.

Etelä-Savossa toteutettu maakunnallinen kumppanuuspöytä -hanke

Kumppanuuspöytä toimi hyvinvointialan kehittämisrakenteena, jonka tehtävänä oli hankkeessa tukea palvelujen ja palvelujärjestelmän uudistamista sekä alan elinkeinopoliittista kehittämistä. Kumppanuuspöydän eri foorumeissa olivat edustettuna kuntien sosiaali- ja terveystoimi, hyvinvointialan yritykset ja järjestöt, tutkimus- ja oppilaitokset, työhallinto, sekä yritys- ja elinkeinopalvelut.